

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoCsp/29/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3519201368
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3519201368.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudcov JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD. v spore žalobcu R B..., so sídlom T., C. F. XA, O.: XXXXXXXXX proti žalovanej L. A., narodenej dňa XX.XX.XXXX, bytom F., C. o zaplatenie 4 434,19 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 23. júna 2022, č. k. 9Csp/24/2019-108 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku IV. o trovách konania zrušuje a v rozsahu zrušenia v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie svojím rozsudkom zrušil platobný rozkaz Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 9Csp/24/2019-68 zo dňa 23. apríla 2021 (výrok I.), konanie v časti týkajúcej sa zaplatenia sumy 2 650,- eur zastavil (výrok II.), žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 765,15 eur s 5,05% ročným úrokom z omeškania od 07.05.2019 do zaplatenia, a to v mesačných splátkach po 100,- eur splatných vždy k 20. dňu v mesiaci počnúc prvým mesiacom po právoplatnosti tohto rozsudku pod stratou výhody splátok (výrok III.), žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal (výrok IV.).

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal proti žalovanej uloženia povinnosti zaplatiť žalobcovi 4 434,19 eur spolu s dlžnými úrokmi z istiny vo výške 1 307,96 eur, zmluvným úrokom vo výške 9,50% ročne zo sumy 4 434,19 eur od 07.05.2019 do zaplatenia, zákonným úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 4 434,19 eur od 07.05.2019 do zaplatenia.

3. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že žalovaná uzatvorila s právnym predchodcom žalobcu - H. T., dňa 10.06.2015 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere C.a č. XXXXXXXXXXXX, predmetom ktorej bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru vo výške 5 000,- eur, mesačná splátka bola vo výške 92,- eur, počet mesačných splátok bol 72. Zmluvné strany sa dohodli na výške úrokovej sadzby 9,50% ročne, na splatnosti mesačnej splátky vždy k 15. dňu v mesiaci, s dátumom prvej platby do 15.07.2015 a na konečnej splatnosti úveru 15.06.2021. V Zmluve je uvedený údaj o RPMN 10,00 %, o odplate 9,50%, priemernej RPMN 11,53 % a o celkovej čiastke k zaplateniu 6 577,88 eur. Z Výpisu z úverového účtu č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 28.09.2019 vyplýva, že žalovaná do 25.09.2018 uhradila právnemu predchodcovi žalobcu celkom sumu 1 154,85 eur (jednotlivé splátky s dátumami zaplatenia sú vo výpise uvedené, pričom korešponujú aj s dokladmi predloženými žalovanou, ktorá doložila šeky na zaplatenie sumy 19 x 40,-eur v období od 23.03.2017 do 21.09.2018). Z dokladov predložených žalovanou ďalej vyplýva, že v období od 23.10.2018 do 22.03.2019 uhradila žalobcovi ešte 7 x 40,-eur (šekové ústrižky). Zo strany žalobcu boli následne predložené doklady o úhradách v období od 27.05.2019 do 26.04.2022, a to v celkovej sume 2 650,-eur. Žalovaná predložila súdu doklad o úhrade ďalšej sumy 120,- eur dňa 23.05.2022. Celkovo tak žalovaná uhradila žalobcovi alebo jeho právnemu predchodcovi sumu 4 204,85

eur. Súd konanie v časti týkajúcej sa zaplatenia sumy 2 650,- eur zastavil s poukazom na § 144 a § 145 CSP.

4. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní uzavrel, že údaje uvedené v zmluve uzavretej medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou nie sú správne (viď bod 21. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie), sú uvedené tak, aby sa poskytnutie úveru javilo výhodnejším, preto konštatoval, že v súlade s § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. je možné úver považovať za bezúročný a bezpoplatkový. Povinnosťou žalovanej je preto žalobcovi vrátiť iba to, čo jej právny predchodca reálne poskytol. Právny predchodca žalobcu poskytol žalovanej úver v sume 5 000,-eur, tento aj reálne čerpala, pričom v konaní bolo preukázané, že žalovaná zaplatila žalobcovi sumu 4 204,85 eur. Jej dlh voči žalobcovi tak predstavuje sumu 795,15 eur. K zaplateniu tejto sumy bola žalovaná zaviazaná. Úrok z úveru žalovanej v súlade s konštatovaním, že je zmluva bezúročná a bezpoplatková, nemohol byť žalobcovi priznaný. Žalobca si v predmetnom konaní uplatnil voči žalovanej aj úroky z omeškania v zákonnej výške v zmysle nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z.. Žalobca vyzval žalovanú listom zo dňa 12.07.2016 k zaplateniu dlžnej sumy v celosti do 10 dní od doručenia výzvy. Povinnosťou žalovanej bolo preto dlžnú sumu žalobcovi uhradiť, čo sa však nestalo. Súd prvej inštancie preto priznal žalobcovi aj úrok z omeškania v zákonnej výške v súlade so žalobou odo dňa 07.05.2019 do zaplatenia.

5. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods.1 CSP a uviedol, že po čiastočnom späťvzati žaloby požadoval žalobca priznanie sumy 1 784,19 eur a úrokov vo výške 1 307,96 eur. Priznaná mu však bola iba suma 795,15 eur. V prevažnej časti by tak bola úspešná žalovaná, tá si však nárok na náhradu trov konania neuplatnila, preto jej takýto nárok nepriznal.

6. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca, a to voči výroku IV. o trovách konania a domáhal sa, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v tomto výroku zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uviedol, že predmetom konania bolo zaplatenie sumy 4 434,19 eur s príslušenstvom, pričom žalovaná mu po podaní žaloby uhradila sumu 2 650,- eur, a preto bol nútený vziať žalobu v tomto rozsahu späť. Poukázal na znenie ust. § 256 ods. 1 CSP a vytykal súdu prvej inštancie, že nezohľadnil túto časť nároku v otázke trov konania, pričom nesporne túto zohľadniť mal a rozhodnúť o celkovom nároku na náhradu trov konania. V kontexte uvedeného bol v tejto časti úspešný. Ak by konajúci súd rozhodoval o trovách konania oddelene, tak mu mal v časti zastavenej sumy 2 650,- eur priznať nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a ak by rozhodoval súhrnne vrátane zastavenej časti, mal postupovať v súlade so zásadou uvedenou v ust. § 255 ods. 1 CSP a riadiť sa zásadou pomeru úspechu v konaní, a teda mohol a mal o trovách konania rozhodnúť tak, že vypočíta pomer úspechu v konaní. Dôvodil, že bol úspešný v konaní v časti o zaplatenie 2 650,- eur + 765,15 eur, to je spolu 3 415,15 eur a žalovaná v časti 2 327,96 eur (4 434,19 eur - 3 415,15 eur a príslušenstvo 1 307,96 eur). Žalobca tak mal úspech 59,47 % zo sumy (4 434,19 eur + 1 307,96 eur) a žalovaná by tak mala celkový úspech 40,53 % a žalobca tak bol v konaní úspešný vo výške 18,94 % a v uvedenom rozsahu mu mal byť nárok na náhradu trov konania priznaný. Poukázal na skutočnosť, že k výpočtu trov konania nemožno pri určení pomeru úspechu započítať príslušenstvo konania tak, ako to urobil konajúci súd, nakoľko uvedený postup je v rozpore s ustanoveniami CSP, ako aj vyhláškou č. 655/2004 Z. z.. Poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 387/2018, v ktorom sa riešila otázka určenia základu pre výpočet trov konania, z ktorého vyplýva, že cena príslušenstva sa má do základu na určenie tarifnej hodnoty zahrnúť len vtedy, ak je príslušenstvo samostatným predmetom poskytovania právnej služby a analogicky sa má postupovať i pri súdnom poplatku.

7. Žalovaná sa k podanému odvolaniu, ktoré jej bolo doručené dňa 12.08.2022 písomne nevyjadrila.

8. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP v rozsahu podaného odvolania, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné vo výroku IV. o trovách konania zrušiť a v rozsahu zrušenia vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 389 ods. 1 písm. b), § 391 ods. 1 CSP.

9. Rozsudok súdu prvej inštancie nebol stranami sporu spochybnený vo výroku I., II., III., v týchto výrokoch rozsudok súdu prvej inštancie nadobudol právoplatnosť a odvolací súd sa ho nedotýkal.

10. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou proti žalovanej domáhal zaplataenia istiny vo výške 4 434,19 eur, vyčíslených dlžných úrokov z istiny vo výške 1 307,96 eur, zmluvného úroku vo výške 9,50% ročne zo sumy 4 434,19 eur od 07.05.2019 do zaplataenia, zákonného úroku z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 4 434,19 eur od 07.05.2019 do zaplataenia a náhrady trov konania. V priebehu súdneho konania vzal žalobca žalobu vo výške 2 650,- eur započítanú na istinu úveru späť a v tejto časti žiadal konanie zastaviť z dôvodu, že po podaní žaloby obdržal od žalovanej úhradu v uvedenej výške a domáhal sa tak zaplataenia istiny vo výške 1 784,19 eur, vyčíslených úrokov vo výške 1 307,96 eur, zmluvného úroku vo výške 9,50 % ročne zo sumy 4 434,19 eur od 07.05.2019 do 27.05.2019 a následne podľa platieb prijatých od žalovanej a úroku z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 4 434,19 eur od 07.05.2019 do 27.05.2019 a následne podľa platieb prijatých od žalovanej (viď bod 11. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie) a náhrady trov konania.

11. Súd prvej inštancie svojím rozsudkom na základe žalobcom uplatneného nároku uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 765,15 eur s 5,05 % ročným úrokom z omeškania od 07.05.2019 do zaplataenia v mesačných splátkach po 100,- eur mesačne vždy do 20. dňa v mesiaci počnúc prvým mesiacom po právoplatnosti tohto rozsudku pod stratou výhody splátok, konanie v časti o zaplataenie 2 650,- eur zastavil v dôsledku čiastočného späťvzatia žaloby. V bode 22. odôvodnenia svojho rozsudku konštatoval, že úrok z úveru žalovanej nemohol byť priznaný, nakoľko zmluva je bezúročná a bezpoplatková. Uvedený záver súdu prvej inštancie uvedený v odôvodnení jeho rozhodnutia však vo výrokovej časti rozsudku súdu prvej inštancie absentuje.

12. Žalobca podaným odvolaním napadol výslovne výrok IV. o trovách konania, o ktorých súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovaná bola v prevažnej časti úspešná, keď žalobca požadoval po čiastočnom späťvzatí zaplataenie 1 784,19 eur a úrokov vo výške 1 307,96 eur, priznaná mu však bola iba suma 795,15 eur, žalovaná si však nárok na náhradu trov konania neuplatnila a preto jej nebol priznaný.

13. Predmetom prieskumnej činnosti odvolacieho súdu bol výlučne výrok IV. o náhrade trov prvoinštančného konania.

14. Podľa § 255 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

15. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

16. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

17. V civilnom sporovom konaní sa o náhrade trov konania rozhoduje podľa zásady zodpovednosti za výsledok konania, alebo zodpovednosti za zavinenie alebo za náhodu. Zásada úspechu v spore je premietnutá v ust. § 255 CSP a je pre ňu charakteristické, že sa uplatní tak, že neúspešná strana sporu je povinná nahradiť v spore úspešnej strane trovy konania, ktoré úspešnej strane vznikli s tým, že sa jedná o trovy, ktoré sú preukázané, odôvodnené, účelne vynaložené a ktoré vznikli v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. Pomer úspechu (miera úspechu) je základným meradlom pre nárok na náhradu trov. Ak mala strana plný úspech v spore, prizná sa jej celá náhrada trov konania. Pokiaľ mala strana v spore úspech čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí. Pomerné rozdelenie trov je jednak odrazom reálneho výsledku sporu a jednak predstavuje prevenciu, aby strany nežalovali viac, ako im podľa hmotného práva patrí. Zásadne teda platí, že sa určuje najskôr pomer úspechu a neúspechu v spore a až keď došlo k pomernému rozdeleniu náhrady, vypočítajú sa vynaložené trovy, a to aj u strany, ktorej úspech bol vyšší a má teda nárok na ich náhradu. Ak by bol úspech strán v spore rovnaký (50% ku 50%), náhrada sa neprizná žiadnej zo strán sporu.

18. V danej veci súd prvej inštancie o trovách prvoinštančného konania rozhodol s poukazom na § 255 ods. 1 CSP, keď mal za to, že v prevažnej časti bola v konaní úspešná žalovaná, ktorá si nárok na náhradu trov konania neuplatnila.

19. Tento záver súdu prvej inštancie odvolací súd nemôže považovať v súčasnosti za správny.

20. Odvolací súd zdôrazňuje, že o trovách konania súd rozhoduje bez návrhu (nesprávny je záver súdu prvej inštancie, že žalovaná si náhradu trov konania neuplatnila), nakoľko trovy konania predstavujú súčasť celého súdneho procesu, t. j. tak, ako má súd povinnosť rozhodnúť o veci samej, tak má aj povinnosť rozhodnúť o trovách konania. Právo na náhradu trov konania vzniká zo zákona a nemožno ho strane uprieť len preto, že si ho neuplatnila.

21. Rozhodovanie o náhrade trov konania má dve samostatné fázy. Prvou je rozhodovanie o nároku na náhradu trov konania, o ktorom rozhodne súd bez návrhu v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Pokiaľ má konečné rozhodnutie formu rozsudku, rozhoduje súd o nároku na náhradu trov konania samostatným výrokom, ktorý má povahu uznesenia. Výrok o nároku na náhradu trov konania má povahu tzv. závislého výroku, a to z dôvodu vzájomnej väzby medzi výsledkom sporu a priznaním či nepriznaním nároku na náhradu trov konania. Druhou fázou je rozhodovanie súdneho úradníka súdu prvej inštancie, ktorý rozhodne o výške náhrady trov konania samostatným uznesením po právoplatnom skončení veci.

22. Výrok o nároku na náhradu trov konania obsahuje každé rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, a to aj v prípade, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

23. Zmyslom a účelom náhrady trov v konaní pred všeobecným súdom je poskytnúť úspešnej strane sporu náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musel alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom ich nemusel zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred súdom. Výnimky z tohto pravidla musí stanoviť zákon (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 Ústavy SR). Aj tieto výnimky sa musia uplatňovať len za splnenia všetkých zákonom stanovených podmienok, a to skôr reštriktívne.

24. V danej veci súd prvej inštancie doposiaľ nerozhodol o celom nároku žalobcu keď žalobca uplatnil žalobou jednak zaplataenie istiny 4 434,19 eur, vyčíslených úrokov z istiny vo výške 1 307,96 eur, zmluvného úroku vo výške 9,50 % ročne zo sumy 4 434,19 eur od 07.05.2019 do zaplataenia a úroku z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 4 434,19 eur od 07.05.2019 do zaplataenia, po čiastočnom späťvzatí vo výške 2 650,- eur (k späťvzatiu žaloby došlo po doručení žaloby žalovanej v zmysle § 116 ods. 2 CSP) sa domáhal zaplataenia istiny vo výške 1 784,19 eur, vyčíslených úrokov vo výške 1 307,96 eur a zmluvného úroku vo výške 9,50 % a úroku z omeškania vo výške 5,05 % v zmysle svojho vyčíslenia uvedeného v bode 11. odôvodnenia súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie konanie v časti o zaplataenie 2 650,- eur zastavil a žalobcovi priznal voči žalovanej nárok na zaplataenie 765,15 eur s 5,05 % ročným úrokom z omeškania od 07.05.2019 do zaplataenia. O zvyšnom nároku žalobcu presahujúcom priznaný nárok vo výške 765,15 eur (žalobca uplatnil po čiastočnom späťvzatí žaloby nárok na zaplataenie 1 784,19 eur), o úrokoch vyčíslených žalobcom vo výške 1 307,96 eur ani o zmluvnom úroku vo výške 9,50 % zo sumy 4 434,19 eur uplatneným žalobcom od 07.05.2019 do zaplataenia, ani o úroku z omeškania vo výške 5,05 % uplatneného zo sumy 4 434,19 eur od 07.05.2019 do zaplataenia podľa splátok, ktoré žalovaná v priebehu konania žalobcovi poskytovala, doposiaľ v celom rozsahu nerozhodol.

25. Pokiaľ súd prvej inštancie svojím rozsudkom o celom nároku žalobcu nerozhodol, odvolací súd považuje jeho rozhodnutie o trovách konania ako predčasné a v rozpore s ust. § 262 ods. 1 CSP.

26. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku IV. o trovách konania zrušil a v tomto rozsahu vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Úlohou súdu prvej inštancie bude doplňujúcim rozsudkom rozhodnúť o celom nároku žalobcu uplatnenom v tomto súdnom konaní, o ktorom doposiaľ rozhodnuté nebolo a až na základe konečného rozhodnutia vo veci samej môže opätovne o trovách prvoinštančného i odvolacieho konania rozhodnúť za použitia citovaných zákonných ustanovení § 255 a § 256 CSP .

27. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).